

יצוא ביטחוני מסין למזרח התיכון - מגמות והשלכות לישראל

הדי שגב | גיליון 2125 | 30 במארס, 2026

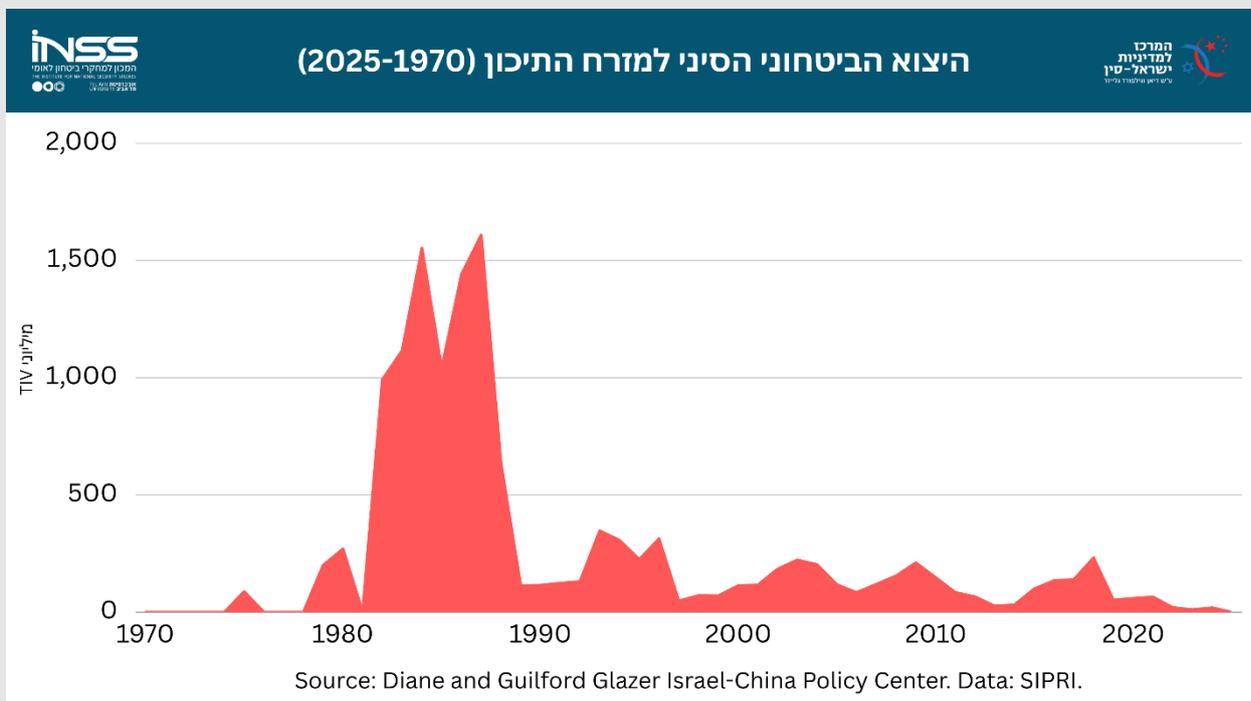
סין מתבססת בעשורים האחרונים כמעצמה עולמית בזירה המדינית, הכלכלית והצבאית, ומקדמת חזון רחב היקף ומערך אינטרסים גלובלי משלה. התרחבות השפעתה הבינלאומית ותוכניות הפיתוח האסטרטגיות שלה הביאו להתרחבות צרכיה ויכולותיה הביטחוניים. בהתאם, בשנים האחרונות נרשמה עלייה עקבית בתקציב הביטחון הסיני, לצד התפתחות צבאית ניכרת. אחד הכלים המרכזיים שבאמצעותם מקדמת סין את תהליך ההתעצמות ואת הרחבת השפעתה הבינלאומית הוא תחום היצוא הביטחוני. בייג'ינג פועלת בשנים האחרונות להרחיב את פעילותה בשוקי היצוא הביטחוני, אשר מאפשרת מחד גיסא לחזק את התעשייה הביטחונית המקומית ולבסס יכולות טכנולוגיות מתוצרתה, ומאידך גיסא להעמיק קשרים מדיניים, ביטחוניים וכלכליים עם מדינות שונות. במאמר זה נסקרת תמונת מצב היצוא הביטחוני הסיני למזרח התיכון, על בסיס ממסד הנתונים של מכון SIPRI ומקורות גלויים נוספים. לצורך הניתוח תוחם המזרח התיכון מאיראן במזרח עד מצרים במערב, ומטורקיה בצפון עד תימן בדרום.

סין מתבססת בעשורים האחרונים כמעצמה עולמית בזירה המדינית, הכלכלית והצבאית, ומקדמת חזון רחב היקף ומערך אינטרסים גלובלי משלה. התרחבות השפעתה הבינלאומית ותוכניות הפיתוח האסטרטגיות שלה הביאו להתרחבות צרכיה ויכולותיה הביטחוניים. בהתאם, בשנים האחרונות נרשמה עלייה עקבית בתקציב הביטחון הסיני, לצד התפתחות צבאית ניכרת. באוקטובר 2017, בפתח הקונגרס ה-19 של המפלגה הקומוניסטית הסינית, הציג נשיא סין, שי ג'ין-פינג, יעד אסטרטגי ברור: עד שנת 2035 צפויים צבא סין והמגזר הביטחוני שלה להשלים תהליך מקיף של מודרניזציה, ובטווח הארוך יותר - עד שנת 2049, יובל מאה השנים להקמת הרפובליקה העממית של סין - להפוך לכוח צבאי של מעצמה עולמית מובילה. יעד זה משקף את שאיפתה של סין למצב את עצמה לא רק ככוח כלכלי מרכזי, אלא גם כגורם בעל יכולת השפעה אסטרטגית בזירה הבינלאומית. אחד הכלים המרכזיים שבאמצעותם מקדמת סין את תהליך ההתעצמות ואת הרחבת השפעתה הבינלאומית הוא תחום היצוא הביטחוני. בייג'ינג פועלת בשנים האחרונות להרחיב את פעילותה בשוקי היצוא הביטחוני, אשר מאפשרת מחד גיסא לחזק את התעשייה הביטחונית המקומית ולבסס יכולות טכנולוגיות מתוצרתה, ומאידך גיסא להעמיק קשרים מדיניים, ביטחוניים וכלכליים עם מדינות שונות.

מאמר זה, המהווה עדכון ל**מאמר** משנת 2018, סוקר את תמונת מצב היצוא הביטחוני הסיני למזרח התיכון, על בסיס ממסד הנתונים של מכון SIPRI ומקורות גלויים נוספים. מכיוון של-SIPRI אין גישה לנתוני העסקאות הביטחוניות בפועל, **פותרת** מדד יחודי לחישוב מגמות יצוא ביטחוני המכונה Trend-Indicator Value (TIV). מדדי ה-TIV של SIPRI אינם משקפים את עלויות עסקאות הנשק, ולכן אין להשוותם ישירות לערך כספי. עיקר שימושם הוא כנתוני יסוד לחישוב מגמות באספקת נשק לאורך זמן ולהיקף היצוא הביטחוני למדינות מסוימות או מהן. הניתוח אינו כולל נשק קל דוגמת רובי סער, מקלעים ותחמושת, ואף לא אמצעי לוחמה קיברנטיים, שאחריהם קשה למדי לעקוב. הניתוח גם מניח שיש עסקאות נשק של-SIPRI

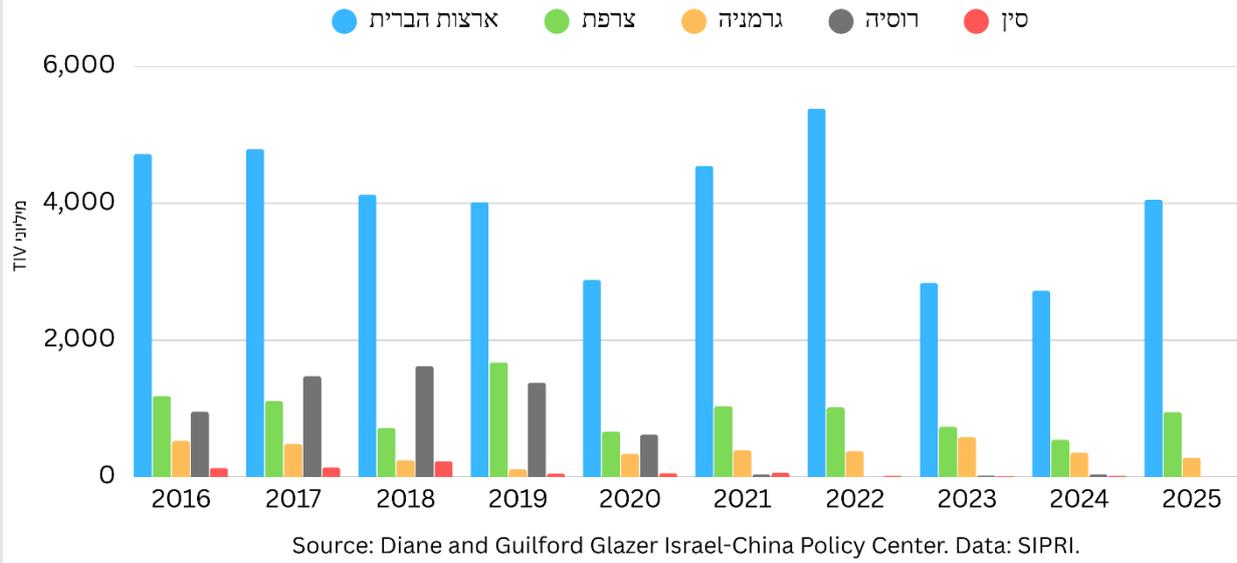
אינו משקלל בנתוניו. לצורך המאמר תוחם המזרח התיכון, כמו במאמר הקודם, מאיראן במזרח עד מצרים במערב, ומטורקיה בצפון עד תימן בדרום.

היצוא הביטחוני מסין למדינות המזרח התיכון החל באמצע שנות השבעים, ומאז ועד 2025 הגיע היקפו המצטבר לכ-13.5 מיליארד TIV בלבד. מרבית המכירות, בהיקף של כ-8.8 מיליארד TIV, היו בשנות השמונים - העשור הרווחי ביותר של סין במזרח התיכון - שבמהלכו ייצאה סין נשק רב לשני הצדדים במלחמת איראן-עיראק. בשנות התשעים, לאחר המלחמה הקרה, ירד היקף הייצוא הביטחוני הסיני למזרח התיכון לכ-1.8 מיליארד TIV, רובו לאיראן. מגמת הירידה נמשכה גם בעשור הראשון של המאה ה-21, אז הגיע היקפו לכ-1.4 מיליארד TIV - רובו לאיראן ומצרים.

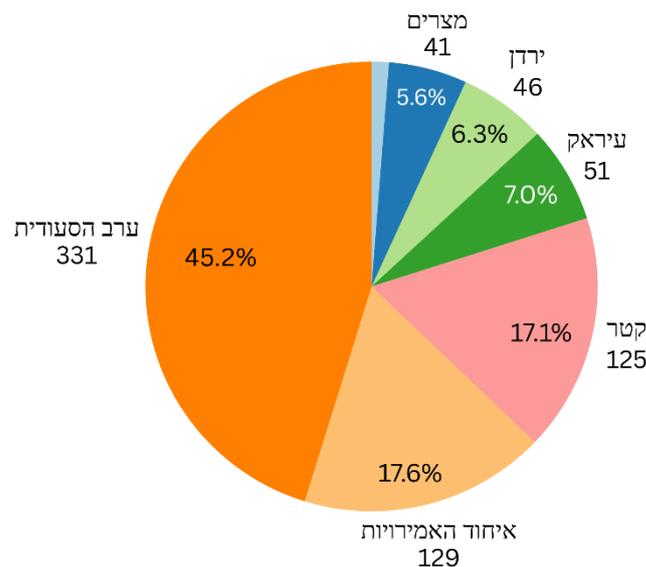
תרשים 1: מגמת הייצוא הביטחוני הסיני למדינות המזרח התיכון בין השנים 1970-2025 במיליוני TIV (מקור: SIPRI)

על אף הפיתוח המואץ של סין בשנים האחרונות, גם בעשור הנוכחי נמשכת מגמת הירידה בהיקף מכירת הנשק הסיני למזרח התיכון. נכון לשנת 2025 מדורגת סין כיצואנית הנשק החמישית בעולם, אחרי הידרדרות אחרי גרמניה וצרפת, ועדיין בפער גדול אחרי ארצות הברית. בשנים 2021-2025 היווה היקף הייצוא הביטחוני הסיני לעולם כ-8.58 מיליארד TIV, עלייה של 11 אחוזים בהשוואה לחומש הקודם. בין השנים 2016-2025 נאמד הייצוא הביטחוני הסיני למזרח התיכון בכ-732 מיליון TIV - כארבעה אחוזים בלבד מסך הייצוא הביטחוני העולמי של סין באותן שנים. לשם השוואה, על פי נתוני SIPRI, הייצוא הביטחוני של ארצות הברית למזרח התיכון (ללא ישראל) בשנים אלה נאמד בכ-19.5 מיליארד TIV, פי 170 מסך המכירות של סין.

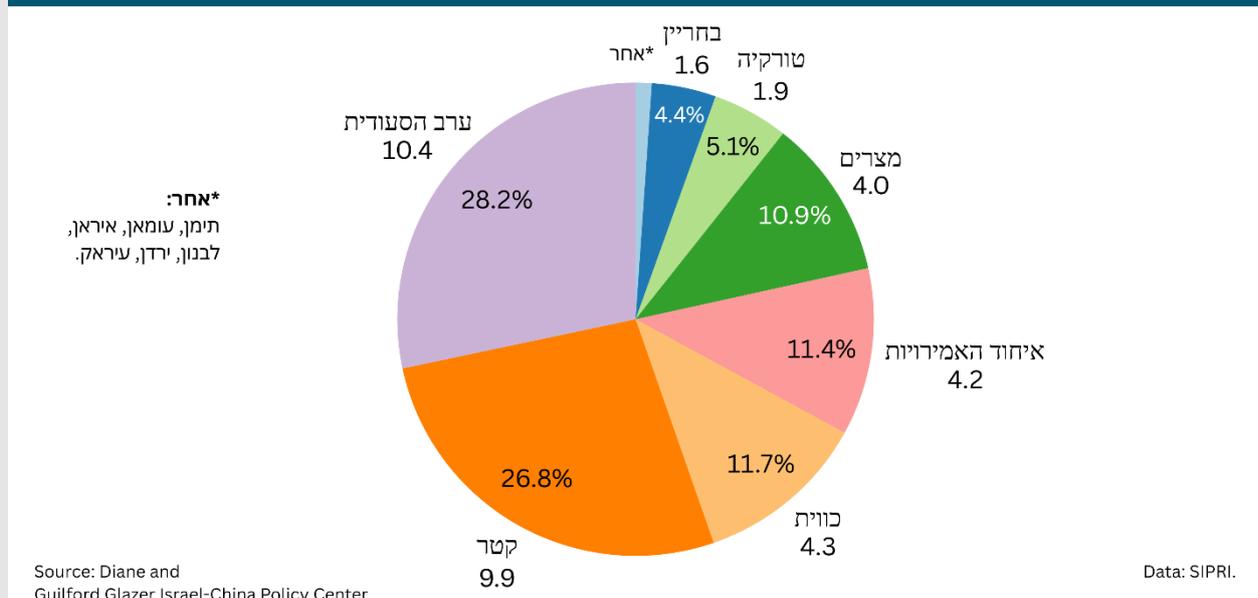

תרשים 2: היקף היצוא הביטחוני הסיני למדינות המזרח התיכון בין השנים 2016-2025 במיליוני TIV, בהשוואה ליצואניות המובילות (מקור: SIPRI)

למעלה מ-80 אחוזים מסך היצוא הביטחוני מסין למזרח התיכון בין השנים 2016-2025 סופקו למדינות המפרץ, כאשר ערב הסעודית הלוקחה המובילה עם עסקאות בסך כ-330 מיליון TIV (לשם השוואה, היקף עסקאותיה של האחרונה עם ארצות הברית באותו פרק זמן מוערך בכ-19.3 מיליארד TIV). ניתן לראות כי סין מכוונת את היצוא הביטחוני שלה למדינות שלהן קשרים טובים עם ארצות הברית, אולי בניסיון לקחת נתח מהשוק הביטחוני האמריקאי, שכן לרוב אלו מדינות בעלות יכולת תקציבית גבוהה לרכש ביטחוני. בהקשר זה יצוין תחום הכטב"מים התוקפים אשר ארצות הברית נמנעה מלייצא לאזור וסין הצליחה למלא את החלל. מנגד, SIPRI לא דיווחה על עסקאות ביטחוניות בין סין לבין מדינות הנמצאות בסכסוך פוליטי פנימי או בסכסוך עם ארצות הברית - איראן, תימן, לבנון וסוריה - וזאת אולי מחשש לנקוט צד בסכסוכים ולהסתכן בסנקציות, בטרור, או בביקורת בינלאומית.

תרשים 3: היקף היצוא הביטחוני הסיני למדינות המזרח התיכון בין השנים 2016-2025 לפי מדינות (מקור: SIPRI)

תרשים 4: יבואניות ביטחוניות במזרח התיכון (ללא ישראל) בשנים 2025-2021, באחוזים (מקור: SIPRI)

בין השנים 2025-2021, הסתכם היבוא הביטחוני למזרח התיכון בכ-37 מיליארד TIV. המדינות המובילות ברכישת ציוד צבאי בתקופה זו הן ערב הסעודית (כ-10.4 מיליארד TIV), קטר (כ-9.9 מיליארד TIV), וכווית (כ-4.3 מיליארד TIV).

ערב הסעודית

על פי SIPRI, החל הרכש הסעודי מסין בשנות השמונים, עם רכישתם של טילים בליסטיים לטווח של אלפי קילומטרים מדגם DF-3A תמורת 450 מיליון TIV. העסקה בוצעה תחת מעטה חשאיות ופורסמה רק בשנת 2014, אז הציגה ערב הסעודית את הטילים לראשונה. בשנת 2007 נרכשו גם טילים בליסטיים מסוג DF-21 ותותחים מתנייעים (תומ"ת) מדגם PLZ-45. דיווח אמריקאי משנת 2022 העלה כי סין מסייעת טכנולוגית לתכנית הטילים המקומית הסעודית. משנת 2010 רוכשת ערב הסעודית מסין בעיקר כטב"מים. בין השנים 2017-2022 סופקו לסעודים 50 כטב"מים מדגם Wing Loong-2, בנוסף נצפתה אצלה מערכת הגנה רכה נגד רחפנים, ככל הנראה מדגם Silent Hunter. במרץ 2026 דווח על עסקה בסך חמישה מיליארד דולר לייצור מקומי של כטב"ם ה-Wing Loong-3 בקצב של כ-48 כלים בשנה, מה שיהפוך אותה ללקוחה הראשונה בעולם של כלי זה.

איראן

שיתוף הפעולה הביטחוני בין סין לאיראן מאז שנות השמונים - התמקד בהעברת ידע טילאי, בבניית תשתיות ייצור ופיתוח יכולות עצמאיות באיראן כולל סיוע לתכנית הגרעין. בעשור האחרון בולט מאוד שינוי המגמה להאטה משמעותית. למעשה, מאז הסכם ה-JCPOA בשנת 2015 לא דווח על עסקאות נשק בין שתי המדינות, חרף הסכם שיתוף הפעולה האסטרטגי ל-25 שנה שנחתם במרץ 2021, אך לא שינה את המגמה בתחום היצוא הביטחוני. סין נמנעה מיצוא ביטחוני ישיר לאיראן, אשר עשוי היה לעורר מתיחות מול ארצות הברית וכן לפגוע בקשריה עם מדינות המפרץ. בפברואר 2026 דווח כי איראן נמצאת במשא ומתן מתקדם לרכש טילי שיוט מדגם CM-302 - דיווח שבהמשך הוכחש על ידי סין. גם דיווחים על אודות מכירת מערכות הגנה אווירית סיניות לא הוכחו, נכון לכתיבת שורות אלו. עם זאת, סין מסייעת לאיראן באספקת ציוד וחומרים לייצור אמצעי לחימה. לפי פרסום אמריקאי, איראן יבאה מסין במהלך שנת 2025 כאלף טונות של אמוניום פרכלורט - מחמצן עוצמתי המשמש לייצור דלקים להנעה רקטית. הערכות מערביות גרסו כי כמות זו עשויה להספיק לייצור דלק מוצק עבור מספר מאות טילים בליסטיים. אספקה סינית לאיראן של סודיום פרכלורט (מרכיב קריטי לדלק מוצק עבור טילים) דווחה גם לאחר מבצע "עם כלביא". ביוני 2025 יצוין כי לאחר המלחמה הנוכחית, שבמסגרתה חותרות ארצות הברית וישראל להשמיד את תשתית הייצור הצבאית של איראן, סביר שאיראן תפנה לעזרת סין בשיקום תשתית הייצור, חומרים, ואולי גם מערכות נשק, כשהתשלום עשוי להיות בנפט.

איחוד האמירויות הערביות

מדינת איחוד האמירויות הערביות היא לקוח עיקרי של סין במזרח התיכון לכתב"מים מדגמים שונים. בין השנים 2013-2017 רכשה מסין 25 כטב"מים תוקפים מדגם Wing Loong-1 ובהמשך אותו עשור רכשה גם 15 יחידות מדגמו השני והמתקדם יותר. לצד זאת, רכשו האמירויות גם פלטפורמות יבשה כגון משגר הרקטות AR-3 והתותח הנגרר AH-4. מערכות הלחימה הסיניות של האיחוד אף צברו ניסיון מבצעי במסגרת העימות מול החות'ים, שבמסגרתם אף הופלו מספר כטב"מים מדגם Wing Loong-2 (דגמים אלו אף סופקו ללב ולסודאן כתמיכה למאבקים פנימיים בהן). איחוד האמירויות אף הייתה למדינה הראשונה במזרח התיכון אשר רכשה מסין 12 מטוסי אימון מדגם L-15. הסלון האווירי של דובאי נחשב לאחת הבמות העיקריות של סין לשיווק פלטפורמות לחימה חדשות.

מצרים

בעשור האחרון החלה מצרים מגמת רכש כטב"מים מתקדמים מסוגים שונים, ביניהם CH-4B, ו-WingLoong-1. מצרים מייצרת כטב"מ סיוור מסוג ASN-209 על אדמתה, כחלק מהסכם שנחתם עם חברת Xi'an Aisheng Technology. מבין העסקאות הנוספות שפורסמו בשנים האחרונות נמנים מערכות לוחמה אלקטרונית וכן עשרה כטב"מים תוקפים מדגם WJ-700, אשר נכון לכתובת שורות אלו לא ברור האם סופקו. בתחילת 2025 דווח כי מצרים צפויה לרכוש מטוסי קרב סיניים מדגם J-10C. בהמשך, ובצעד נדיר, הכחיש דובר משרד ההגנה הסיני, אל"מ וו צ'יאן, את קיומה של עסקה כזו. בין השנים 2016-2025 עמד היקף היצוא הביטחוני של סין למצרים על כ-41 מיליון TIV, שהם שישה אחוזים מסך היצוא הביטחוני של סין לכל המזרח התיכון באותו פרק זמן.

ארגוני טרור

חלק מהפיתוחים האיראניים המבוססים על טכנולוגיה סינית הועברו לשימוש חיזבאללה וחמאס, והופעלו בעימותים מול ישראל. כך למשל, במלחמת לבנון השנייה בקיץ 2006 נפגעה ספינת הטילים אח"י 'חנית', ככל הנראה מגרסה איראנית של טיל C-802 הסיני, שנורה מחופי ביירות. במהלך מלחמת "חרבות ברזל" עשה חיזבאללה שימוש בטילי כתף נגד מטוסים מדגם QW-18 וכן נצפו מגוון כלי נשק קלים בשימוש ארגון חמאס, כאשר הבולט בהם הוא טיל נ"ט מתקדם מדגם Red Arrow 8L. כלי נשק אלו קרוב לוודאי הועברו או הוברחו גם הם ממדינות במזרח התיכון או באפריקה לידי ארגוני הטרור ולא נמכרו ישירות מסין.

מגמות שישיעו על היצוא הביטחוני הסיני

א. השלכות המלחמה במזרח התיכון

העימותים במזרח התיכון בעקבות מלחמת "חרבות ברזל" וההסלמה בין איראן ושלוחיה לבין ישראל וארצות הברית צפויים להגביר את הביקוש לייבוא ביטחוני לאזור. מדינות באזור נדחפות אפוא לחזק את יכולותיהן הצבאיות, בין היתר ברכישת מערכות מתקדמות לעיבוי מערכים קיימים או להחלפת מערכות שנפגעו בלחימה. האפשרות לייבוא ביטחוני מסין עשויה לשמש בידי מדינות המזרח התיכון גם ככלי מיקוח מול ארצות הברית - יצואנית הנשק המובילה בעולם - במטרה ללחוץ עליה להסיר מגבלות על מכירת מערכות מסוימות. דינמיקה זו עשויה להתבטא במיוחד בקרב מדינות המפרץ ומצרים, המקיימות קשרי ביטחון עמוקים עם וושינגטון אך חוות לעיתים תנודות בהיקף הסיוע הביטחוני משיקולי מדיניות. לצד זאת, יש להדגיש כי ארצות הברית הזהירה בעבר את בעלות בריתה כי רכש מסין יפגע בשיתוף הפעולה הביטחוני שלהן עמה, וכן שמערכות נשק אמריקאיות לא תוכלנה לפעול בסמוך למערכות תקשורת סיניות - לא כל שכן מערכות נשק.

ב. מגבלות "השוק הכבוש"

המזרח התיכון הוא "שוק כבוש" אך בעל תיאבון גובר. המשמעות של "שוק כבוש" היא שהצבאות הם הומוגניים יחסית, כך שהזרעות השונות של הצבא והמערכות השונות שהן מפעילות תואמות אלו לאלו; הדוקטרינות הצבאיות מבוססות על מערכות הלחימה ועל יכולותיהן; והמעטפת הלוגיסטית תלויה אף היא במדינות המקור לצורך חלפים והכשרות. כמו כן, כטבעם של תהליכי בניין כוח, הם קושרים את הספק והלקוח במחויבות כלכלית וצבאית עמוקה וארוכת טווח. היות שכך, יחסי הסחר הביטחוניים הם פעמים רבות המחוללים וגם הביטויים של יחסים מדיניים ואסטרטגיים בין המדינות הסוחרות. באופן זה, לאורך העשורים האחרונים, ובפרט לאחר הדעיכה ביצוא הביטחוני הרוסי, שולט המערב על שוק אמצעי הלחימה המזרח-תיכוני. כך למשל, שוק מטוסי הקרב רווי והתחרות בו קשה, והמדינות בעלות התקציבים הגבוהים נוטות להעדיף פלטפורמות מערביות. לכן צפויה סין, המעוניינת לייצא את מטוס החמקן J-35, להתחרות בעיקר על לקוחות בעלי משאבים

מגובלים יותר, כאשר פקיסטן נותרת לקוח פוטנציאלי מרכזי, עם דיווחים על הצעה למכירת כ-40 מטוסים שיסופקו בשנים הקרובות. בהקשר זה ראוי לציין שבפברואר 2026 [העניק](#) נספח ההגנה הסיני מודל שולחני של מטוס החמקן J-20 - המטוס המתקדם ביותר של סין - כמחווה לקצין איראני בכיר, אולי כדי להדגים למארח את קידמתה הצבאית של סין, גם אם אין עתה על הפרק נכונות לממש עסקאות כאלה בטווח הנראה לעין.

ג. תחום הכטב"מים כמנוע צמיחה ליצוא הביטחוני הסיני

תחום הכטב"מים, ואולי מערכות אוטונומיות נוספות, מציע לסין הזדמנות משמעותית להרחבת היצוא הביטחוני שלה. לכלים ממשפחת Cai Hong-i Wing Loong פוטנציאל יצוא ניכר, הם כבר נרכשו בידי מדינות רבות באסיה ובאפריקה, וחלקם אף צברו ניסיון מבצעי. בתערוכות הנשק המקומיות והבינלאומיות ממשיכה סין לחשוף דגמים חדשים ומתקדמים שגם אם המפרט הטכני שלהם מוטל בספק, הם מעידים על התפתחות טכנולוגית. אם אלו יוצעו במחיר אטרקטיבי, הם עשויים לחזק את אחיזתה של סין בשוק הכטב"מים האזורי, בדגש על חשבון יצואניות כטב"מים - בהן ישראל, טורקיה וארצות הברית. באופן רחב יותר, בתחום המערכות הבלתי מאוישות, ולא רק באוויר, לתעשיות הביטחוניות המסורתיות של ארצות הברית ואירופה אין יתרון מובנה כפי שיש להן במטוסי קרב, למשל, ולכן הוא מאפשר לשחקנים חדשים - ובהם סין - לבסס לעצמם נתח שוק משמעותי. שימושי רובוטיקה צבאית הם תחום נוסף שבו מסתמן פוטנציאל יצוא מסין בעתיד.

ד. חדירה לשווקים על חשבון התעשייה הרוסית

נתיב נוסף להתרחבות היצוא הביטחוני הסיני נובע מהיחלשותה היחסית של התעשייה הביטחונית הרוסית בעקבות המלחמה באוקראינה. העומס על קווי היצור והעיכובים באספקה ללקוחות זרים פוגעים ביכולתה של מוסקבה לשמר את מעמדה בשווקים המסורתיים שלה. מצב זה יוצר חלון הזדמנויות עבור בייג'ינג להציע חלופות, לעיתים במחיר נמוך יותר ובזמינות גבוהה יותר. בהקשר זה, ניתן לציין את שוק המכ"מים ומערכות ההגנה האווירית, שנמכרו למספר מדינות - בהן S-300 ו-FD-2000, כחלופה למערכות רוסיות ובכללן ה-S-300. מדינות אשר אינן שבעות רצון מתפקודן של מערכות רוסיות עשויות להחליט כי הן משנות כיוון מזרחה, ולכך תורמים מאמצי השיווק האגרסיביים של סין בתערוכות ביטחוניות וכן [טענה](#) סינית שלפיה מערכותיה משתוות ואף מתעלות אף על אלו של המערב.

ה. מבחן הניסיון המבצעי

בנוסף, העימות הצבאי בין הודו לפקיסטן במאי 2025, וכן העימות בין תאילנד לקמבודיה בשלהי אותה שנה, עוררו תשומת לב רבה מצד גורמי ביטחון בעולם, מכיוון שהם נחשבו "טבילת אש" ראשונה למספר מערכות נשק שבייג'ינג מייצאת - נשק שעד כה לא נוסה בניסיונות קרביות מבצעיות. טבילת האש - בעיקר של מטוסי הקרב מדגם J-10 וטילי אוויר-אוויר מדגם PL-15 - עשויה להיות נקודת מפנה במאמצי היצוא הביטחוני של סין, שעד כה טרם הצליחה לחדור בצורה משמעותית לשוק מטוסי הקרב. לצד זאת, פרסומים שונים ציינו לשלילה את ביצועי חלק מן המערכות הסיניות בשדה הקרב, כגון מערכת ההגנה [FD-2000](#) בפקיסטן וטנק המערכה [VT-4](#) בתאילנד. חרף השקעה מסיבית במחקר ופיתוח של טכנולוגיה צבאית, ככל שביצועי הטכנולוגיות הסיניות תחשבנה חיוביות במבחן התוצאה בשדה הקרב כך יתרשמו מכך לקוחות מתנדנדים או נגיסה בנתיבי שוק של יצואניות אחרות.

סיכום

בעשור האחרון נרשמה מגמת ירידה ביצוא הביטחוני של סין למזרח התיכון, וזאת על אף שבמבט גלובלי חלה דווקא עלייה ביצוא הביטחוני הסיני בין השנים 2021-2025 לחומש הקודם. ניתן להסביר פער זה בהסתמך על מאפייני השוק המזרח-תיכוני כשוק כבוש, כאשר עסקאות נשק גדולות והסכמי הגנה מבססים את מעמדה של ארצות הברית כספקית הנשק הדומיננטית באזור בעוד היא גם ערבת הבטחון היחידה. ארצות הברית מרחיבה את היצע הנשק לשותפותיה המרכזיות באזור, ובמקביל מתנה את אספקתה בדחיקת רגליה של סין מהן, בוודאי בתחום הביטחוני, וכך מצמצמת את מרחב הפעולה של סין בהן. עם זאת, התמורות הנוכחיות במזרח התיכון עשויות לבשר שינוי אם בייג'ינג תשכיל לנצל את המצב הגיאוגרפי-פוליטי שיווצר אחרי המלחמה. כך למשל, סין עשויה למלא את החלל במערכות נשק מסוימות, בהעדף חלופות מערביות או רוסיות זמינות, בשלות ובעלות סבירה.

היצוא הביטחוני של סין למזרח התיכון בעשור האחרון מתמקד בעיקר במדינות המפרץ, ובראשן ערב הסעודית, שלהן יכולת כלכלית גבוהה וקשרים הדוקים עם ארצות הברית. מדיניות זו מכוונת לחדירה לשווקים מבוססים, בין היתר באמצעות אספקת מערכות כטב"מים תוקפים - תחום שבו ארצות הברית הגבילה יצוא, וכך נוצר יתרון לסין. במקביל, נשמרת

הימנעות מיצוא ביטחוני לאיראן, לתימן, ללבנון ולסוריה, כדי לצמצם סיכונים מדיניים וכלכליים, אף שבפועל מתקיימת תמיכה עקיפה באמצעות העברת חומרים, רכיבים וידע לייצור אמצעי לחימה. לצד זאת, אמצעי לחימה מוצאים את דרכם גם לארגוני טרור, דרך צירי הברחות, וחייל צה"ל נתקלים בהם בקרב.

מכלול מגמות אלה עשוי לשקף מדיניות סינית זהירה אך שאפתנית להרחבת השפעתה הביטחונית באזור, תוך איזון בין אינטרסים אסטרטגיים, פוליטיים וכלכליים. ההתעצמות וההתפתחות הצבאית-הטכנולוגית של סין מחייבת מעקב בישראל אחר מכירת מערכות נשק מתוצרתה או זליגתן לידיים עוינות. ישראל נדרשת גם לדיפלומטיה שקטה אך נחושה מול בייג'ינג כדי לשכנעה לא להעביר מערכות לחימה שוברות שוויון מבחינתה, בפרט אחרי המלחמה הנוכחית, אז איראן תידרש לשיקום צבאה ותעשיותיה ועשויה לפנות לשם כך לבייג'ינג. במקביל, על ישראל להמשיך ולקדם שיתוף פעולה עם ארצות הברית ושחקניות אזוריות לצד השקעה בחדשנות ושימור יתרון טכנולוגי על פני יריבותיה וסביבת האימונים המתפתחת.

עורכי הסדרה: ענת קורץ ואלדד שביט.